

ΕΚΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:

«ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΞΕΝΟΦΟΒΙΑΣ»

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:

Το Σ/Ν αναρτήθηκε σε δημόσια διαβούλευση στις 22.2.2011 με τίτλο « Για την καταπολέμηση ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου»

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ:

22 Φεβρουαρίου 2011

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ:

3 Μαρτίου 20101

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ:

ΣΥΝΟΛΙΚΑ:

773

ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟΝ:

469 Σχόλια-Άρθρο 1

53 Σχόλια-Άρθρο 2

116 Σχόλια-Άρθρο 3

54 Σχόλια-Άρθρο 4

16 Σχόλια-Άρθρο 5

11 Σχόλια-Άρθρο 6

14 Σχόλια-Άρθρο 7

9 Σχόλια-Άρθρο 8

7 Σχόλια-Άρθρο 9

24 Σχόλια-Άρθρο 10

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ:

Κατά τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης, υποβλήθηκαν σχόλια από πολύ μεγάλο αριθμό πολιτών, οι οποίοι στη συντριπτική πλειοψηφία τους τάχθηκαν κατά των ρυθμίσεων του Σχεδίου Νόμου.

Η κριτική των πολιτών εστιάστηκε στον ισχυρισμό ότι η παρούσα νομοθετική πρωτοβουλία ποινικοποιεί ουσιαστικά την ελευθερία έκφρασης και επιστημονικής έρευνας και προσβάλλει ευθέως συνταγματικές διατάξεις, όπως και διατάξεις της ΕΣΔΑ και του ΔΣΑΠΔ.

Ζητήθηκε από πολλά σχόλια πολιτών να αποσυρθεί άμεσα το Σχέδιο Νόμου και να αποφασίσει ο λαός με δημοψήφισμα.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟ:

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 1 ΚΑΙ 2

Αναφέρεται στα σχόλια ότι οι ορισμοί είναι ελλιπείς και ότι η έννοια «εχθροπάθεια» (η οποία δεν έχει επαρκώς εξειδικευθεί νομολογιακά, ως απαντώμενη μόνο στο άρθρο 196 του ΠΚ, που δεν έχει τύχει μεγάλης εφαρμογής) πρέπει να νοηθεί ως καλλιέργεια φυλετικού μίσους, μισαλλοδοξία και να αποτυπωθεί στο Σ/Ν με τον όρο «μίσος». Επίσης ότι ο όρος «θρησκεία» είναι στενότερος του χρησιμοποιούμενου στο άρθρο 13 παρ. 2 του Συντάγματος, θα έπρεπε δε να περιλαμβάνει το σύνολο των θρησκευτικών δογμάτων όλων των αναγνωρισμένων στην Ελλάδα θρησκειών, καθώς και την άρνηση της θρησκείας συνολικά ή δογμάτων αυτής.

Ακόμη, αναφέρθηκε ότι στις κατηγορίες του προκείμενου άρθρου πρέπει να προστεθούν και η «αναπηρία» και «ηλικία» (που περιλαμβάνονται στο ν. 3304/2005 περί ίσης μεταχείρισης).

Πολλά σχόλια προέβλεπαν το επιχείρημα ότι με το άρθρο αυτό απαγορεύεται η «εξωτερίκευση αισθημάτων μίσους και αντιπαλότητας», γεγονός που κατά την άποψή τους ποινικοποιεί την απλή έκφραση αισθημάτων, καθιστώντας την προτεινόμενη διάταξη ιδιαίτερα ανελεύθερη πρόταση.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3

Υποστηρίχθηκε ότι με το προκείμενο άρθρο ουσιαστικά ποινικοποιείται η απλή έκφραση γνώμης, όπερ, κατά τη συντριπτική μερίδα των σχολίων συνιστά οπισθοδρόμηση για το κράτος δικαίου. Εν τούτοις, υπήρξαν και σχόλια για καλύτερη νομοτεχνική διατύπωση του άρθρου.

Πολλά σχόλια αναφέρθηκαν στο κριτήριο του «γενετήσιου προσανατολισμού» και υποστήριξαν ότι το κριτήριο αυτό είναι αλυσιτελές και άστοχο, καθόσον οι διεθνείς συμβάσεις προστατεύουν αποκλειστικά και μόνον άτομα τα οποία ανήκουν σε εθνικές μειονότητες ή εθνοτικές ομάδες και προσδιορίζονται βάσει φυλής, γλώσσας, θρησκείας. Ενώ, ο γενετήσιος προσανατολισμός αφορά κάθε άτομο μεμονωμένα και αποτελεί στοιχείο της προσωπικής, ιδιωτικής ζωής του, το οποίο δεν χρήζει προστασίας. Προτάθηκε δε, όπως ο όρος «γενετήσιος προσανατολισμός» αντικατασταθεί με τον όρο «σεξουαλικός προσανατολισμός».

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4

Αναφέρθηκε ότι δεν είναι σωστή η ρύθμιση του Σ/Ν, ότι για την εφαρμογή του άρθρου 4 «απαιτείται τα εγκλήματα αυτά να έχουν αναγνωρισθεί με αμετάκλητη απόφαση ελληνικού ή διεθνούς δικαστηρίου», δεδομένου ότι είναι μάλλον απίθανο να έχει υπάρξει τέτοια αναγνώριση υπό της νομολογίας, και προτείνεται όπως η σχετική ρύθμιση αντικατασταθεί με την εξής: «Εγκλήματα γενοκτονίας είναι πρωτίστως όσα έχουν αναγνωρισθεί ως τέτοια από τη Βουλή των Ελλήνων», η οποία προστατεύει τα μάλα την Ελληνική πολιτεία.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 5

Υπό πολλών σχολίων προτάθηκε όπως καταργηθεί το άρθρο 5 του Σ/Ν, αφού οι ρυθμίσεις του καλύπτονται απόλυτα από τις γενικές ρυθμίσεις των άρθρων 5 επ. του ΠΚ.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6

Εκφράστηκαν ζωηρές αντιρρήσεις ως προς την προκείμενη ρύθμιση, για την δυνατότητα δηλαδή επιβολής διοικητικών προστίμων σε βάρος νομικών προσώπων.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 7

Δεν εισφέρθηκε άξιο λόγου σχόλιο για το εν λόγω άρθρο.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 8

Αναφέρθηκε ότι η διάταξη χρήζει συσταλτικής ερμηνείας, ώστε να μη δοθούν και άλλες εξουσίες στις Μ.Κ.Ο. Ενώ άλλα σχόλια, εκ διαμέτρου αντίθετα, υποστήριξαν ότι ο περιορισμός μόνο σε νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων που περιλαμβάνονται οπωσδήποτε σε συμβουλευτικό καθεστώς στον κατάλογο ECOSOC του ΟΗΕ, είναι άδικος και υπερβολικός, αφού και στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου δεν τίθεται τέτοιος περιορισμός.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 9

Τα σχόλια διαφωνούν και για την έναρξη ισχύος του νόμου και υποστηρίζουν ότι ο καταργούμενος με το εν λόγω άρθρο ν. 927/1979 ήταν πολύ καλύτερος και σοβαρότερος.

Με βάση τα σχόλια αυτά της διαβούλευσης, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων:

α) απάλειψε το άρθρο 2 του Σ/Ν, όπως είχε τεθεί στη διαβούλευση, όπου αναφέρονταν οι έννοιες των όρων «εχθροπάθεια» και «θρησκεία». Και ο μεν όρος «εχθροπάθεια» αντικαταστάθηκε στις αντικειμενικές υποστάσεις των εγκλημάτων με τον όρο «μίσος», ο δε όρος «θρησκεία» κρίθηκε ότι αποτελεί αρκούντως γνωστή έννοια, ώστε να μην χρειάζεται ορισμό.

β) πρόβη σε αναδιατύπωση του άρθρου 3, που αναφέρεται στη δημόσια υποκίνηση βίας ή μίσους, όπου και αντικατέστησε τον όρο «γενετήσιος προσανατολισμός» με τον όρο «σεξουαλικός προσανατολισμός». Το εν λόγω κριτήριο, παρά τα αντίθετα σχόλια της διαβούλευσης, προκύπτει από την παρ. 10 του προοιμίου της απόφασης-πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ, όταν σε αυτήν αναφέρεται ότι η παρούσα απόφαση-πλαίσιο δεν εμποδίζει κράτος μέλος να θεσπίζει διατάξεις εθνικού δικαίου και να προστατεύει και άλλες ομάδες που προσδιορίζονται βάσει άλλων κριτηρίων εκτός από εκείνα της φυλής, του χρώματος, της θρησκείας, των γενετικών καταβολών ή της εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, όπως είναι αυτά της κοινωνικής θέσης ή των πολιτικών πεποιθήσεων.

γ) διατρανώνει ότι με τις διατάξεις του Σ/Ν δεν τιμωρείται η απλή έκφραση γνώμης, όπως από πολλά σχόλια αναφέρθηκε στη διαβούλευση. Ούτε καν απόψεις που είναι απροκάλυπτα ρατσιστικές ή ξενοφοβικές. Ο καθένας μπορεί να λέει ό,τι θέλει, στο μέτρο που του επιτρέπει το Σύνταγμα και η ΕΣΔΑ και εφόσον η συμπεριφορά του δεν μπορεί να οδηγήσει στη θυματοποίηση συγκεκριμένης ομάδας ή προσώπου. Η προστασία του δικαιώματος αυτού παραμένει απόλυτη και πρωταρχική. Θα τιμωρηθούν, αντίθετα, όπως γίνεται και στο ισχύον ποινικό μας δίκαιο, αλλά και σε όλον τον πολιτισμένο κόσμο, όσοι παροτρύνουν με δημόσιο λόγο έναν όγλο να εξοπλισθεί λ.χ. με ρόπαλα και αλυσίδες και να αναζητήσει θύματα μεταξύ εκείνων που δεν ανταποκρίνονται στα φυλετικά, θρησκευτικά ή πολιτισμικά του πρότυπα. Τιμωρούνται, με άλλα λόγια, συμπεριφορές που προκαλούν σε βιαιοπραγίες, μίσος και αντιπαλότητα, ώστε να μπορεί να διασαλευθεί άμεσα η ομαλή κοινωνική συμβίωση.

δ) για το λόγο ότι πράγματι μπορεί για τα εγκλήματα που αναφέρονται στο Σ/Ν μπορεί να μην έχουν αναγνωρισθεί με αμετάκλητη απόφαση ελληνικού ή διεθνούς δικαστηρίου, όπως εκτέθηκε στη διαβούλευση, προστέθηκε και η ρήτρα της τυχόν αναγνώρισης αυτών «με απόφαση της Βουλής των Ελλήνων».

ε) απαλείφθηκε, όπως ζητήθηκε από την διαβούλευση, το άρθρο 5 του εκτεθέντος στη διαβούλευση Σ/Ν, το οποίο ρύθμιζε τα τοπικά όρια ισχύος των διατάξεών του, γιατί κρίθηκε ότι αρκούν οι γενικές διατάξεις του Γενικού Μέρους του Ποινικού Κώδικα.

στ) κρίθηκε ότι δεν πρέπει να υπάρξει ρύθμιση για την πολιτική αγωγή, αφού τα ζητήματα ρυθμίζονται επαρκώς από τα σχετικά άρθρα του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.